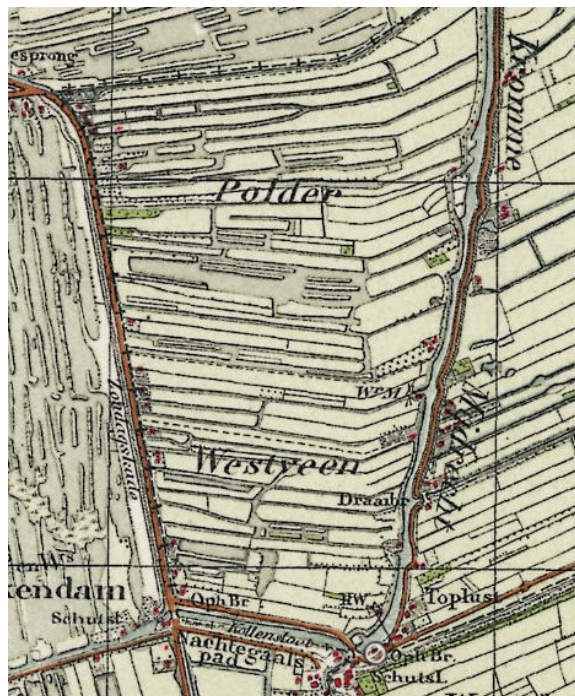

Reactie van de adviesgroep en bewoners van Westveen

op het

concept Rapport Inrichting Westveen -
Definitief Ontwerp d.d. 24 maart 2023

1 Inleiding

Sinds 2018 zijn wij als bewoners en grondeigenaren betrokken bij de natuurontwikkeling in Westveen. In juni 2022 hebben wij een brief gestuurd aan de stuurgroep met een inhoudelijke reactie op het definitief schetsontwerp (Inrichtingsplan Polder Westveen - Onderdeel van Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, definitief schetsontwerp d.d. 15 september 2020, hierna te noemen DSO) waarin wij onze visie op de natuurontwikkeling kenbaar hebben gemaakt. Hierop volgend zijn er een aantal bijeenkomsten van de adviesgroep georganiseerd waarin diverse onderwerpen aan bod zijn gekomen. Deze bijeenkomsten hebben we als bewoners zeer op prijs gesteld en zijn wat betreft een aantal onderwerpen ook zeer verhelderend geweest.

Echter deze gesprekken hebben onze zorgen niet op alle punten weggenomen. Dit blijkt ook uit het onlangs gepresenteerde concept Rapport Inrichting Westveen - Definitief Ontwerp d.d. 24 maart 2023 (hierna te noemen DO). Hoewel we als bewoners zeer positief zijn over het feit dat de natuur in Westveen verbeterd zal worden, zijn er nog verschillende punten van zorg. In dit advies gaan we hierop in en tevens ook op een aantal praktische aspecten. Dit advies bevat nadrukkelijk geen volledig uitgewerkt ontwerp, maar geeft alternatieven die zonder af te doen aan de gestelde natuurdoelen wat ons betreft beter passen bij het historische karakter van Westveen.

We stellen het zeer op prijs dat de definitieve invulling op de percelen van de particuliere grondeigenaren pas plaats vindt nadat de grenzen van het NNN/ Natura-2000 gebied zijn vastgesteld.

2 Nat schraalland

2.1 Inleiding

Er ligt een opgave vanuit de overheid om het aantal hectares nat schraalland in Nederland fors uit te breiden. Hiermee wordt bijgedragen aan de realisatie van de NNN/ Natura 2000-doelen en het herstel van de biodiversiteit in Nederland. Westveen heeft een deel van deze hectares toegewezen gekregen.

In onze inhoudelijk reactie op het DSO hebben we zorgen geuit over de ontwikkeling van nat schraalland. Nog steeds zijn wij van mening dat de ontgronding en het resulterend beeld daarvan niet past bij het historische cultuurlandschap van Westveen. Een forse maaiveldverlaging is ook niet meer in lijn met de landelijke doelstelling om bodemdaling tegen te gaan. Afplaggen is een onomkeerbare maatregel. In Westveen heeft nooit ruilverkaveling of graslandverbetering plaats gevonden. Percelen die er al eeuwen hetzelfde bijliggen zullen voorgoed veranderen.

In het DO wordt de keuze gemaakt voor een rigoreuze ingreep om snel resultaat te behalen. Ontwikkeling van nat schraalland is echter complex en de resultaten op zowel korte en lange termijn zijn lang niet altijd zeker. Voorbeelden van mogelijke problemen die genoemd worden in het DSO, het DO en de bijbehorende onderzoeken zijn onder andere: verzuring, er kan na afplaggen sulfaat vorming optreden, bij ongewenste inundatie in de zomer tijdens een hevige bui kan er veel methaan gevormd worden en er kan dominantie van ongewenste soorten als pitrus optreden. Als we in de verre toekomst kijken kan ook de zeespiegelstijging een issue worden. Tijdens perioden met grote hoeveelheden neerslag is het mogelijk dat het waterschap niet meer voldoende kan uitmalen op de boezem. Het laaggelegen nat schraalland zal dan als eerste onder water verdwijnen.

Daarom is het van belang dat ook andere opties worden verkend en dragen we graag alternatieven aan die wat ons betreft meer toekomstbestendig zijn en beter passen bij het historische karakter. De ontwikkeling van nat schraalland duurt dan misschien iets langer, maar dat is in Westveen zeker te rechtvaardigen.

2.2 Beperkt afplaggen in combinatie met geringe peilopzet

Bij het project “Natuurinrichting en waterberging Joostendam Kockengen” wordt circa 5.5 hectare nat schraalland gerealiseerd door beperkt af te plaggen (12 cm) in combinatie met een geringe peilopzet. Als adviesgroep zijn wij van mening dat dit ook voor Westveen overwogen dient te worden. Door alleen de bovenste laag van de zode af te schrapen in combinatie met een geringe peilopzet zijn ook de juiste omstandigheden voor nat schraalland te creëren.

Beperkt afplaggen vermindert de hoeveelheid af te voeren grond, wat een flinke reductie in CO2 uitstoot betekent. Ook de stikstofuitstoot en kosten van het grondverzet dalen. Verder heeft de afgevoerde grond een andere samenstelling: bij dieper ontgronden worden ook minder veraarde lagen afgegraven. Op de locatie waar wordt gestort zal deze grond sterk oxideren wat tot veel CO2 uitstoot leidt. Bijkomend voordeel is dat ook een groot deel van het aanwezige toemaakdek met rust wordt gelaten. Tegenover deze voordelen staat uiteraard de aanleg van een aantal waterkeringen en dammen ten bate van de peilopzet. De impact hiervan zal echter beperkt zijn, omdat deze zich in hoofdzaak midden in het gebied zullen bevinden en in een beperkt aantal sloten. Ze hebben veel minder impact op het aanzicht dan de dammen in de sloten langs de Uitweg die destijds in het DSO werden voorgesteld.

Voorwaarde voor peilopzet is dat er een aaneengesloten gebied met nat schraalland wordt gevormd. Het meest logisch is dit te doen in het centrale deel van Westveen. Deze percelen hebben over het algemeen een lage concentratie van fosfaat in de toplaag (0-20 cm onder maaiveld). Men vindt hier ook de percelen die qua fosfaat nu al op de juiste streefwaarden voor nat schraalland zitten. Dat is uniek te noemen en des te meer reden om te pleiten voor beperkt afplaggen. Dat zelfs deze percelen volgens het DO diep ontgrond moeten worden is niet te verantwoorden. Welke percelen binnen het peilgebied vallen, dient nader geanalyseerd te worden. Voorwaarde moet natuurlijk zijn dat de bebouwing en het broekbos hier geen last van heeft.

Wanneer je de percelen concentreert in het centrale deel is dit goed te realiseren. Hier hebben we als bewoners ook een voorkeur voor, zodat het zuidelijk een meer agrarisch karakter blijft houden. Agrarisch natuurbeheer met beweiding past heel goed bij Westveen.

De analyse over welke percelen wel of niet geschikt zijn voor nat schraalland, zou wat ons betreft genuanceerder uitgevoerd kunnen worden dan nu het geval is. In de afwegingen die in het DO gemaakt worden of een perceel geschikt is voor ontwikkeling van nat schraalland, wordt steeds de ondergrens van 300 $\mu\text{mol/l}$ plantbeschikbaar fosfaat (Olsen-P methode) aangehouden. Wanneer zoals in Project Joostendam de bovengrens van 500 $\mu\text{mol/l}$ wordt aangehouden, levert dit meer potentiële percelen op en een kleinere benodigde plagdiepte. Het strikt aanhouden van de ondergrens van 300 $\mu\text{mol/l}$ heeft ook grote invloed op de berekende duur van eventueel benodigd verschrallingsbeheer. Een iets langere ontwikkelingsduur voor enkele percelen lijkt ons voor deze eeuwenoude polder geen groot bezwaar, terwijl deze percelen nu als ongeschikt worden beoordeeld.

Voor de bepaling van de benodigde plagdiepte is het jammer dat niet op alle meetpunten dezelfde dieptelagen zijn bemeten. Op sommige punten zijn monsters bemeten op dieptes 0-15 cm en 15-30 cm, op andere punten dieptes van 0-20 cm en 20-40 cm, en op weer andere punten 0-20, 20-30 en 30-40 cm. (zie bodemchemisch onderzoek voormalige landbouwgronden polder Westveen, tabel 4.5). Er zijn dus geen aparte cijfers van de laag 0-10 cm. Wel is er steeds een sterke afname te zien bij lagen onder de 15cm, zodat aannemelijk is dat ook bij een plagdiepte van circa 10 cm al een fors deel van de fosfaatlast weggenomen wordt. Waar naar onze mening ook onvoldoende rekening mee wordt gehouden, is dat grondmonsters altijd een zekere foutmarge hebben. Dit kan komen door niet-heterogene bemesting door beweiding, maar ook door lokale verstoringen. Wij zien enkele voorbeelden waar binnen één perceel grote verschillen gemeten zijn die niet door de bemestingsgeschiedenis of gebruik te verklaren zijn. Daarom pleiten we voor meer nuance bij de interpretatie van meetgegevens.

De peilopzet moet bij voorkeur geschieden met gebiedseigen water. Het DO voorziet in een verlengde aanvoerweg van het huidige inlaatpunt naar het centrale deel. Deze blijft gehandhaafd. Het inlaatpunt kan eventueel uitgebreid worden met een watertrap om de waterkwaliteit verder te verbeteren. Opvoer van water kan geschieden door middel van 1 of 2 pompen die worden aangedreven door een combinatie van zonne- en windenergie. Het peil kan worden geregeld door regelbare overstorten waardoor overtollig regenwater of een eventueel teveel aan opgevoerd water vanzelf wegloopt. Groot voordeel van peilopzet is dat er meer mogelijkheden zijn om te sturen met het waterpeil. Het verschil tussen zomer en winterpeil kan worden vergroot. In de winter kunnen de percelen ook tijdelijk worden geïnundeerd. Dit is gewenst om verzuring te voorkomen en de bodem waterverzadigd te houden. Bij realisatie zoals voorgesteld in het DO is het verschil tussen zomer en winterpeil vast en bedraagt slechts 5 cm, wat niet ideaal is voor nat schraalland.

De gemiddelde drooglegging in Westveen bedraagt maar 37 cm. Dit is gering ten opzichte van vele andere polders. Afgaande op de meetcorrectie van de hoogtekkaart AHN4 waarvan sprake is in het DO, is dit wellicht zelfs maar gemiddeld 30 cm. Om de gewenste drooglegging (in de zomer) van nat schraalland van 10-20 cm te bereiken, zou zelfs zonder afplaggen slechts een peilopzet van circa 15 cm nodig zijn. De optimale hoogte van peilopzet dient uiteraard door deskundigen te worden bepaald. Doordat de fosfaatrijke toplaag wordt verwijderd zal er nauwelijks uitspoeling van nutriënten optreden en zal er ten opzichte van dieper afplaggen geen negatief effect op de waterkwaliteit zijn.

2.3 Volvelds afplaggen

Bij de in het DO voorgestelde aanleg van nat schraalland wordt steeds voorzien in een beheerpad langs de volledige lengte van alle percelen. Deze hoger gelegen (niet geplagde) beheerpaden krijgen een geheel andere vegetatie dan het naastgelegen nat schraalland en de eventuele plasberm. Hierdoor ontstaat een zeer onnatuurlijk ogend patroon dat het aangezicht van het historisch cultuurlandschap aantast.

Als adviesgroep zien we liever dat percelen volvlaks worden afgeplagd. De aanblik van een dergelijk perceel oogt veel natuurlijker. Voor het beheer is een beheerpad ook niet nodig. Afvoer van maaisel gebeurt in de regel maar 1 keer per jaar, en de hoeveelheid daarvan is beperkt. Een goede ontsluiting aan minimaal 1 kopse zijde is daarom voldoende. Dit is prima te realiseren. De ligging van de percelen is ook zodanig dat er nooit over een perceel nat schraalland hoeft te worden gereden om bij een achterliggend percelen te komen. Ontbreken van een beheerpad resulteert in een groter netto areaal nat schraalland. Het verschil bedraagt circa 1.2 ha, 10% van het geplande areaal van 11 ha.

De beheervergoeding van circa 2.600 euro per hectare per jaar geldt ook voor beheerpaden smaller dan 8 meter, dit terwijl een beheerpad met reguliere middelen kan worden gemaaid. Het beheer zonder beheerpaden zal voor de toekomstige beheerder netto dus duurder uitpakken. We hopen dat dit geen argument zal zijn om de beheerpaden te handhaven.

Fout: Nat schraalland in de Bovenlanden, onnatuurlijk aanzicht

Goed: Natuurlijk aanzicht

2.4 Ontwikkeling en beheer

2.4.1 Op 1 oor leggen

In het DO wordt voorgesteld de af te pluggen percelen “op 1 oor” te leggen, dit wil zeggen te voorzien van een klein afschot richting sloot om stagnatie van regenwater te voorkomen. Stagnatie van regenwater werkt

verzuring van de bodem in de hand. Op de bredere percelen verwachten wij dat dit afschot niet voldoende zal zijn. Op termijn zullen delen toch inklinken. Het aanbrengen van greppels is een betere optie en past beter bij het aangezicht. Zonder beheerpad is het mogelijk ook een optie een perceel beperkt tonrond te leggen.

2.4.2 Opbrengen van maaisel

Na afplaggen is het noodzakelijk om maaisel op te brengen van goed ontwikkeld nat schraalland. Dit om oxidatie en uitdroging van de kale veengrond te voorkomen en om zaden van de doelsoorten te verspreiden. We maken ons zorgen over het in voldoende mate beschikbaar zijn van geschikt maaisel, met name van maaisel zonder al te veel pitrus. De maaiperiode van nat schraalland is doorgaans augustus. Afstemmen van het afplaggen op het beschikbaar zijn van maaisel is noodzakelijk, maar naar verwachting lastig.

In de omgeving zien wij voorbeelden dat maaisel door de beperkte draagkracht niet anders dan handmatig verspreid kon worden. Bij gebruik van machines zou anders verdichting en insporing optreden. We zijn bezorgd dat er in Westveen uit kostenoverwegingen concessies zullen worden gedaan.

2.4.3 Afvoeren van maaisel (logistiek)

Afvoer van maaisel is in Westveen problematisch. Zeker in de zomermaanden kan het zeer druk zijn op de smalle ventweg met veel fietsers en wandelaars. Dit wordt met de komst van vakantiepark de Visotter alleen maar meer.

De adviesgroep adviseert afvoer per boot over de Kromme Mijdrecht te overwegen. Het inrichten van 1 of 2 verzamelplaatsen waar een schip met kraan kan laden is afdoende. Dit geldt dan met name voor afvoer van maaisel van nat schraalland, aangezien dit ongeschikt is voor vee en daarom altijd gecomposteerd wordt.

2.4.4 Hooien in plaats van direct afvoeren

Wat we veel zien gebeuren, is dat te composteren maaisel vrijwel direct na het maaien wordt afgevoerd, wanneer het gewas nog nat en zwaar is. Veel beter is het om het maaisel te hooien. Hooien gebeurt door het gewas na maaien 1 of 2 keer door te schudden alvorens het droge gewas na ca. 1 week af te voeren. Doorschudden zorgt voor het uitvallen van zaden en daarmee voor het doorzaaien van de aanwezige planten, zodat deze zich beter kunnen vermeerderen.

Niet gewenst: hakselen en direct afvoeren. Bron: Natuurmonumenten

Gewenst: Schudden met licht materieel. Bron: Ecopedia.be

2.4.5. Opschot van elzen

Veel van het in Westveen te ontwikkelen nat schraalland is gelegen in de directe omgeving van broekbos dat voornamelijk uit elzen bestaat. Dat zal tot zeer veel opschot van elzen leiden in de (net geplagde) percelen. Nu al zien we in slootkanten zeer veel elzen opschot. Op een aantal percelen van Natuurmonumenten en ook bij al ingerichte noordelijke percelen (Dhr. Middelplaats) is afgelopen zomer een deel van de elzen opslag verwijderd. Doordat te lang is gewacht waren deze elzen al veel te dik en ging het verwijderen gepaard met grove beschadiging van oevers. Dit leidt tot afkalving en baggervorming. We voorzien een grote beheeropgave met betrekking tot opschot van elzen, niet alleen bij het nat schraalland maar bij ook bij de realiseren kruidenrijke ruigte en plasbermen en kruiden- en faunarijke grasland. Wij zijn bezorgd dat hier te licht over wordt gedacht.

Opschot van elzen in slootkanten nabij het Pietersenpad

2.4.6 Overlast bij werkzaamheden

Volgens het DO wordt vrijwel alle af te pluggen grond uit Westveen getransporteerd naar de Noordse buurt. Transport over de weg naar de Noordse Buurt is hierbij volgens ons geen optie. De ventweg langs de Uitweg is hiervoor niet geschikt. De weg is te smal voor het grote materieel. Voetgangers en fietsers komen in de knel. In het DO wordt aangegeven dat transport per persleiding zal worden onderzocht. Als dit niet mogelijk is adviseren wij transport per schip.

3 Fase 1 en fase 2 samenvoegen

Het DO stelt voor om de uitvoering, waaronder de baggerwerkzaamheden, in 2 fases te verdelen.

Fase 1 wordt direct uitgevoerd. Fase 2 wordt uitgevoerd op het moment dat bemesting in het zuidelijke deel is gestopt. Stoppen van de bemesting kan direct worden gerealiseerd door zo snel mogelijk een overeenkomst te sluiten met Dhr. Van Der Laan waarbij wordt afgesproken dat de bemesting stopt, tegen een door de provincie te betalen vergoeding voor opbrengstderving van gewas. Dhr Van Der Laan heeft aangegeven daarvoor zeker open te staan. Dit lijkt ons een enorme kans en wij adviseren de provincie en de stuurgroep met klem om dit te onderzoeken. Het samenvoegen van fase 1 en fase 2 levert namelijk grote voordelen op.

3.1 Niet verspreidbare bagger

In fase 1 wordt er bijna 25.000 m³ niet verspreidbare bagger verpompt naar Noordse Buurt. In fase 2 moet de niet verspreidbare bagger echter worden afgevoerd omdat deze dan niet meer verwerkt kan worden in de Noordse Buurt. Het gaat hier om afvoer van circa 5.000 m³ bagger (circa 250 vrachtwagens). Dit alles uiteraard tegen hoge transport- en verwerkingskosten. Bij samenvoegen van fase 1 en fase 2 kan deze bagger wel verpompt worden naar de Noordse Buurt.

3.2 Tijdelijke dammen

In fase 1 worden een aantal tijdelijke houten waterscheidingen aangelegd, die na uitvoering van fase 2 weer verwijderd worden. Het gaat om 14 dammen met een totale lengte van circa 175 meter die voor een periode van hooguit 2 jaar worden geplaatst. Bij gecombineerde uitvoering van fase 1 en fase 2 kunnen deze waterscheidingen komen te vervallen, wat een besparing oplevert, zowel financieel als aan gebruikte materialen (mogelijk tropisch hardhout).

Met betrekking tot de tijdelijke dammen merken we nog op dat tijdens de bijeenkomsten van de adviesgroep altijd is aangegeven dat deze dammen weer verwijderd zouden worden in fase 2. In het DO lezen we echter in figuur 4-2: “Het betreft een definitieve situatie, tenzij ‘dode’ sloten problematisch blijken, dan zullen deze bij realisatie eindsituatie verwijderd worden”. Wij gaan ervan uit dat tijdelijk ook echt tijdelijk betekent en dat de dammen in alle gevallen verwijderd worden.

4 Baggeren en aanbrengen waterijzer

Na jaren achterstallig onderhoud gaat er weer gebaggerd worden in Westveen. Wij juichen dit toe omdat de waterkwaliteit in Westveen aanzienlijk zal verbeteren. Afvoer van bagger zal voor het overgrote deel geschieden per pijpleiding. Voor de bagger die afgevoerd moet worden meld het DO dat transport per schip of duwbak wenselijk is. Dit vinden wij een goede keuze. Vervoer van dergelijke hoeveelheden over de Uitweg is inderdaad geen optie.

4.1 Waterijzer aanbrengen in sloten

Onze zorgen over het aanbrengen van waterijzer in sloten zijn verre van weggenomen. Wij zijn hier tegen. Zeker omdat bij een experiment is gebleken dat groei van waterplanten bij een beijzerde sloot niet op gang is gekomen, terwijl dit bij een niet-beijzerde sloot wel het geval was. In het DSO wordt deze uitkomst niet genoemd, alleen dat er sprake is van de noodzaak tot vervolgonderzoek. Ook noemt het DSO dat er risico bestaat op het optreden van een ammoniumpiek na toediening, die mogelijk door het toedienen van zeoliet weer teniet kan worden gedaan.

Onderzoek dient zich niet alleen te richten op flora, maar ook op effecten op vis en andere onderwaterdieren, zoals zoetwatermosselen. Baggeren is ook in de toekomst nodig. We blijven ook zorgen houden over de toepasbaarheid van beijzerde bagger zolang er geen (langlopend) onderzoek bestaat dat hier uitsluitsel over geeft.

In het DO wordt gesproken van een toepassing van “geringe concentraties” van waterijzer, maar er wordt niet verder uitgewerkt in welke sloten en in welke hoeveelheden het zal worden toegepast. Tijdens de bijeenkomsten van de adviesgroep en in het DSO is aangegeven dat het plan is ijzerwater toe te passen in alle sloten waar niet alle bagger wordt verwijderd. In het DSO wordt ook een schatting gemaakt die uitkomt op het aanbrengen van 4.300 m³ waterijzer in de 3 petgaten in Westveen. Dat is alleszins geen geringe concentratie. Tot op heden zijn er geen onderzoeksresultaten van de proeven met beijzeren in Westveen met de adviesgroep gedeeld, ondanks dat hier uitdrukkelijk om is gevraagd. We gaan ervan uit dat er wat betreft ijzerwater nog een aanvulling zal komen op het DO.

4.2 Berekende baggerhoeveelheden

De hoeveelheid te verwijderen bagger is door bureau ATKB opnieuw bepaald en bijgesteld. Op bepaalde monsterpunten hebben we wel twijfel over juistheid. Op diverse ons bekende punten (X01, X05, X11) staat vrijwel geen water maar zou er toch maar 30 tot 50 cm slib verwijderd hoeven te worden verwijderd om een waterkolom van 1 meter te bereiken. Zolang de aannemer ter plaatse de gewenste diepte van de waterkolom aanhoudt heeft dit geen effect op het uiteindelijke resultaat, alleen de hoeveelheid af te voeren bagger is wellicht hoger dan gedacht.

4.3 Obstakels en snoeien van bomen

In het DO wordt aangegeven dat er ten behoeve van het baggeren gesnoeid moet worden. Dit is begrijpelijk, maar het mag niet zo zijn dat alle enigszins overhellende bomen daarom worden gekapt. Snoeien en kappen dient altijd in overleg met de eigenaar plaats te vinden. Overijverige aannemers vormen hier een risico.

5 Perceelontsluitingen/ beheerpaden

In het DO wordt vormgegeven aan de visie op ontsluiting zoals die door Natuurmonumenten in het DSO is ingebracht. Deze visie is vrijwel 1 op 1 overgenomen in DO en lijkt erop gericht dat alle percelen over minimaal 2 verschillende beheerpaden toegankelijk moeten zijn. Dit leidt tot aanleg van vele extra gronddammen. Deze mate van ontsluiting is overdreven en behoeft zeker aanpassing. Wanneer een perceel via een kopeinde bereikbaar is, is dit afdoende. In onderstaande kaart zijn de logische hoofdroutes en onnodige dammen aangegeven. Zoals eerder aangegeven hebben wij een voorkeur van volvlak afplaggen zonder beheerpaden en afvoer van maaisel per boot. De locatie van de laadplaats is ook ingetekend. We zijn geen voorstander van het verharden van beheerpaden met gebroken puin. Dit dient tot een minimum worden beperkt omdat dit het aangezicht aantast en niet passend is bij natuur.

Hoofdroutes beheer (rood) en onnodige dammen (paars)

5.1 Plaatsen van een dam in de maalsloot

In het DO is ook een dam in de maalsloot naar de molen voorzien. Nabij de molen zijn twee percelen gelegen van totaal circa 2.5 hectare die eigendom zijn van Natuurmonumenten. Deze dam dient om deze percelen te ontsluiten. Op dit moment worden deze percelen ontsloten door een smalle brug voor de molen langs, wat geen ideale situatie is. Een dam in de maalsloot is wat ons betreft echter een grove verstoring van het cultuurlandschap en daarom onacceptabel. Een dam zowel voor als na de 'knik' breekt het beeld van de maalsloot, vroeger de belangrijkste sloot in het gebied. Een brug zou minder verstorend zijn, maar dit heeft nog steeds niet onze voorkeur. Er is namelijk een oplossing, waarbij geen nieuwe ontsluiting nodig is: alle zuidelijke percelen komen in beheer komen van één partij of er wordt recht van overpad verleend vanaf de brug bij Uitweg 8.

Westveense molen met maalsloot

6 Instandhoudingsbeheer

6.1 Beheer van Kruidenrijke ruigte

Zoals eerder aangegeven voorzien we dat opschot van elzen een groot probleem kan worden in nat schraalland. Maar ook bij de oevers die als kruidenrijke ruigte beheerd worden zal hier de nodige zorg aan besteed moeten worden. Het DO geeft aan dat kruidenrijke ruigten 1 keer per 5 jaar gemaaid dienen te worden (zie DO paragraaf 7.3.1.2). Na 5 jaar zijn elzen echter al te dik om gewoon te kunnen maaien. Verwijderen van elzen moet zeker 2 jaarlijks worden voorzien.

6.2 Beheer verlandingslocaties

Het DO wijst een aantal locaties aan waar verlandingen aanwezig zijn die niet zullen worden verwijderd. Deze locaties zijn – zo nemen wij aan – juist gekozen omdat daar vegetatie aanwezig is die interessant is om te behouden of om zich verder te laten ontwikkelen. Daarom is het vreemd dat het DO even verderop vermeldt dat deze verlandingen eenmaal per 6 jaar moeten worden teruggezet tot minimaal het hoogste waterpeil van NAP-1,85 m. Dit zou betekenen dat veel van vegetatie zal sneuvelen.

7 De verkeerssituatie in Westveen

De Uitweg bestaat uit een 80 km autoweg met naastgelegen ventweg waar een 30 km/u limit geldt. Bewoners pleiten er al geruime tijd voor dat de maximumsnelheid van de autoweg tot 60 km/u wordt teruggebracht. De 80 km/u limiet geldt maar voor een kort traject van 900 meter, waarna weer 50 km/u geldt. Zeker motorrijders gebruiken deze weg om even maximaal te accelereren met veel herrie tot gevolg.

Aangezien de Uitweg het Natura-2000 gebied Nieuwkoopse Plassen en De Haeck doorkruist, verbaast het ons in hoge mate dat verlagen van de snelheid of in ieder geval een aanzet daartoe geen onderdeel uitmaakt van het DO. Verlagen van de snelheid zal de stikstofdepositie (een van de adviezen van de ecologische autoriteit) en geluidsoverlast verminderen.

Zeker in de zomermaanden kan het op de smalle ventweg zeer druk zijn met fietsers en wandelaars. Dit wordt met de komst van vakantiepark de Visotter alleen maar meer. Groot voordeel van verlaging van de maximum snelheid is dat er directe uitritten naar de hoofdweg gerealiseerd kunnen worden bij Vakantiepark de Visotter en autorijschool Alblas. Dit zal de ventweg enorm ontlasten.

8 Eindbeeld

We hebben een aantal opmerkingen over de bijlage kaart Concept DO Westveen eindbeeld. Deze betreffende locaties zijn aangeven in onderstaande kaart en lichten we daarna puntsgewijs toe.

Eindbeeld met opmerkingen

1) Onnodige nieuwe sloot

Advies: Sloot laten vervallen. De waterrouting verloopt vanzelf via de bestaande sloot even verderop naar het westen.

2) Aanwezige verlanding

In dit deel bevindt zich een verlande sloot, die te boek staat als demping (zie DO pagina 17, figuur 2-10). De verlanding heeft weinig tot geen draagkracht (niet door te rijden met een trekker), dus is het niet praktisch om deze te kruisen met een beheerpad.

Advies: Deze verlanding niet plaggen/afgraven, aangezien dit soort natte ruigten zeer geschikt zijn voor de Noordse Woelmuis. Als gekozen wordt voor een beheerpad, dan moet deze de zuidelijke rand van het perceel volgens i.p.v. de noordelijke rand.

3) Nieuwe route Pietersenpad

Dit deel van het geplande pad is zeer nat, het ligt permanent in de schaduw en luwte van bomen en droogt daardoor nooit goed op.

Advies: Tussen de bomenstrook aan de andere kant van de verlande sloot is het wel droog en hard of anders het beheerpad volgen aan de noordkant van het perceel. De bewoners hebben overigens een voorkeur voor het wandelpad dat is voorgesteld in het DSO. Dat loopt deels door het broekbos en geeft een mooiere wandelervaring.

4) Verlanding niet weghalen

Het plan om deze verlanding weg te halen is waarschijnlijk een overblijfsel van ontwerp watersysteem uit het definitief schetsontwerp.

Advies: Deze verlanding niet weghalen, aangezien dit soort natte ruigten zeer geschikt zijn voor de Noordse Woelmuis. De waterstroom kan beter verlopen via een kort te graven slootje op de perceelgrens met Van der Horst.

5) Onnodige sloot

Het nut of functie van deze nieuw te graven sloot kon niet worden bepaald.

Advies: Deze sloot niet graven.

6) Onnodige sloot

Het nut of functie van deze nieuw te graven sloot kon niet worden bepaald. Vlak ernaast ligt een bestaande sloot.

Advies: Deze sloot niet graven.

7) Sloot schonen/baggeren

Hier ligt een sloot tussen bos en grasland die in het DO nergens als zodanig is ingetekend. Deze sloot is de laatste 10 jaar niet onderhouden en daardoor gedeeltelijk overwoekerd/ dichtgegroeid. De sloot is niet ingetekend op het baggerplan, niet als te handhaven verlanding, maar ook niet als te baggeren sloot.

Advies: deze sloot schonen/ baggeren, zodat deze sloot een extra route voor de visotter vormt waarmee de otereilanden zwemmend bereikt kunnen worden.

8) Onnodige sloot

Er wordt door dit perceel al een sloot gegraven ter afscherming van honden.

Advies: Trek het deze sloot door (eventueel breder) met een duiker door de "Dwarse uitweg". Daarmee vervalt de noodzaak voor de nieuwe sloot.

9) Dam naast brug

Hier is een dam ingetekend pal naast een bestaande brug die naar hetzelfde perceel voert.

Advies: dam verwijderen uit ontwerp.

9 Overige opmerkingen

9.1 Herijking nat schraalland

Er is een herijking uitgevoerd voor de bepaling van de geschiktheid van percelen voor realisatie van nat schraalland. Deze herijking was nodig omdat na metingen bleek dat de bodem 7 centimeter lager ligt dan in eerste instantie gedacht.

Bij deze herijking is één klein deel van een perceel alsnog ongeschikt bevonden. Wij hebben de indruk dat hier een fout is gemaakt bij intekenen van de kaart. Het gaat om een perceel met maar één bemonsteringspunt, namelijk punt 9 (zie tabel 4.5, Bodemchemisch onderzoek voormalige landbouwgronden polder Westveen). Om op basis van één bemonstering een deel te bestempelen als geschikt en een ander deel als ongeschikt is op zich al vreemd. Daarbij bevat de grond in dit ene meetpunt juist zeer weinig fosfaat, zowel in de toplaag als daaronder.